

Rettigheter til MMSE-NR3

Originalversjonen av «Mini Mental State Examination» (MMSE) ble utarbeidet av legene Marshal og Folstein, og testen ble for første gang publisert i 1975 i et vitenskapelig tidsskrift der denne var vedlagt den vitenskapelige artikkelen og med opplysninger om at den kunne brukes av alle, vederlagsfritt.

Senere har testen blitt revidert både via oversettelser og via oppdateringer og kulturelle/stedlige tilpasninger, slik at testen (spørsmålene) kan benyttes som tiltenkt. Det finnes i dag flere versjoner og bearbeidelser av testen, også innenfor samme språk, i tillegg til tekstlig materiale rundt testen som manualer for bruk osv. En norsk oversettelse ble tatt i bruk i 1983, og har siden blitt bearbeidet og videre tilpasset norske forhold, og har siden 2005 vært tilgjengelig fra hjemmesiden til «Aldring og Helse», vederlagsfritt.

År 2000 overlot forfatterne av originalartikkelen fra 1975 (Folstein, Folstein og McHugh) rettighetene til bruk av testen til Psychological Assessment Resources (PAR), et Amerikansk firma. Disse rettighetene gjelder over hele verden og PAR selger i dag MMSE skjemaer i følge oppdragsgiver.

Dette har gjort at Helsedirektoratet og Aldring og helse stilte spørsmål vedrørende sin bruk og videre tiltenkte bruk av den norske bearbeidelsen, og om PAR på noen måte kan ha rettigheter som kan tenkes forsøkt håndhevet overfor deres videre bruk, bearbeidelse og distribusjon.

Ettersom testen er benyttet i 25 år verden over uten at forfatterne har reagert, og ettersom en av forfatterne har uttalt at alle studenter og klinikere kan benytte seg av testen uten å innhente samtykke, må Aldring og helses bruk av den opprinnelige MMS-testen sies å være basert på samtykke. MMSE-NR2 og MMSE-NR3 innebærer følgelig ingen krenkelse av den opprinnelige MMS-testen. Overdragelsen av rettighetene til PAR i år 2000 endrer ikke dette. Etter vår vurdering tilfredsstiller ikke endringene som PAR har tilført den opprinnelige MMS-testen vilkårene for opphavsrett. For å være på den sikre siden kan imidlertid Aldring og helse og Helsedirektoratet velge å gjøre mindre språklige justeringer på et par av spørsmålsformuleringene før de lanserer MMSE-NR3.

Carsten Strobel og Knut Engedal (opphavsmenn) utviklet på oppdrag fra Helsedirektoratet en ny kognitiv test kalt MMSE-NR3 Norsk revidert Mini Mental Status Examination. Denne eies av Aldring og helse og er til fri benyttelse vederlagsfritt.